

ประเทศไทย:

คณะผู้เชี่ยวชาญสหประชาชาติประนามการใช้กฎหมายเกี่ยวกับการหมิ่นประมาทเพื่อปิดปากนักปกป้องสิทธิมนุษยชน นายอานดี ฮอลล์

เจนีวา (17 พฤษภาคม 2561) – คณะผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ (UN)*

วิจารณ์การใช้บทบัญญัติทางกฎหมายในประเทศไทยว่าด้วยการหมิ่นประมาทเพื่อปิดปาก อานดี ฮอลล์

นักปกป้องสิทธิมนุษยชน และนักปกป้องฯ คนอื่นๆ ที่รายงานการละเมิดสิทธิมนุษยชนอันเกี่ยวข้องกับภาคธุรกิจ

ตั้งแต่ เดือนกันยายน 2559 นายฮอลล์

ต้องเผชิญกับคดีแพ่งและอาญาหลายคดีจากการเปิดเผยข้อกล่าวหาเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับสภาพการทำงาน
ของแรงงานข้ามชาติในบริษัทไทยหลายบริษัท

คณะผู้เชี่ยวชาญของสหประชาชาติ กล่าวว่า

การดำเนินคดีเขาถือเป็นคดีสัญลักษณ์ที่สะท้อนถึงการฟ้องคดีเพื่อสกัดการมีส่วนร่วมของสาธารณะ (strategic lawsuits
against public participation- SLAPP) อันกำลังเพิ่มจำนวนสูงขึ้นในประเทศไทย

คดีเหล่านี้ดำเนินการฟ้องร้องโดยบริษัทธุรกิจหลายแห่งเพื่อกลบเกลื่อนความกังวลใจอันชอบธรรมเกี่ยวกับสภาพการทำงานใน
บางอุตสาหกรรม

“เป็นเรื่องน่ากังวลยิ่งที่เราเห็นการใช้คดีหมิ่นประมาทเป็นเครื่องมือในการลดทอนความชอบธรรมของสิทธิและเสรีภาพของ
ชุมชนและผู้ครอบครองสิทธิ ซึ่งบ่อยครั้งเป็นผู้ที่มาจากกลุ่มเปราะบางที่สุดของสังคม

ข้อหาหมิ่นประมาททางอาญาต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชนถูกใช้เพื่อตอบสนองต่อการทำให้การทำงานอันชอบธรรมด้านสิ
ทธิมนุษยชนเป็นอาชญากรรมเท่านั้นและอาจเป็นการละเมิดต่อเสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความคิด ความเชื่อของพวกเขา”

คณะผู้เชี่ยวชาญกล่าว

“คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติระบุว่า

รัฐทั้งหลายพึงพิจารณาว่าทั้งการลงโทษคดีหมิ่นประมาทหรือแม้กระทั่งในคดีร้ายแรงที่สุด การจำคุก

เป็นอัตราโทษที่ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง

ดังนั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับรัฐบาลไทยในการปรับปรุงกฎหมายแพ่งและอาญารวมทั้งวิธีพิจารณาความแพ่งและอาญาเพื่อ
ป้องกันการใช้บทบัญญัติว่าด้วยการหมิ่นประมาทในทางที่ผิดโดยบริษัทเอกชน” คณะผู้เชี่ยวชาญกล่าวเสริม

คณะทำงานของสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและบริษัทข้ามชาติและกิจการธุรกิจอื่นๆ

เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการระหว่างวันที่ 26 มีนาคม ถึง 4 เมษายน 2561

“ในระหว่างการปฏิบัติภารกิจครั้งนี้ ทางคณะทำงานฯ ได้หยิบยกข้อกังวลเกี่ยวกับคดีหมิ่นประมาทเสนอต่อรัฐบาลไทย

และได้เน้นย้ำถึงความจำเป็นในการรับรองว่าหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องต้องประสานความร่วมมือกับนักปกป้องสิทธิมนุษยชน

ในการป้องกัน ลดทอนและเยียวยาผลกระทบทางลบต่อสิทธิมนุษยชน” คณะผู้เชี่ยวชาญกล่าว

นายฮอลล์ถูกดำเนินคดีเมื่อเดือนกันยายน 2559

ในข้อหาหมิ่นประมาททางอาญาและฐานความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์อันเนื่องมาจากการทำงานของเขาในตำแหน่งนักวิจัยขั้นต้นของรายงานชื่อ “Cheap has a high price” ที่ตีพิมพ์โดย ฟินนัวท์ซ ซึ่งเป็นองค์กรเอกชนไม่แสวงหากำไรจากประเทศฟินแลนด์ ทั้งนี้

รายงานฉบับดังกล่าวบันทึกข้อกล่าวหาร้ายแรงเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน ประกอบด้วย การค้ามนุษย์แรงงานข้ามชาติโดยบริษัทผลิตอาหารแห่งหนึ่งของไทย คดีดังกล่าว เขาถูกตัดสินจำคุก 4 ปี รวมทั้งถูกสั่งปรับเป็นเงิน 200,000 บาท (5,200 ยูโร) ต่อมามีการลดโทษลงเหลือโทษจำคุก 1 ปี แต่ให้รอลงอาญาเป็นเวลา 2 ปี และปรับ 150,000 บาท

วันที่ 26 มีนาคม 2561 ศาลฎีกา สั่งให้นายฮอลล์จ่ายค่าเสียหายจำนวน 10 ล้านบาท (ราว 320,000 ดอลลาร์สหรัฐ) ให้แก่บริษัท เนเซอร์ล ฟรุต จำกัด ในคดีหมิ่นประมาททางแพ่ง รวมทั้งค่าใช้จ่ายทางคดีและค่าธรรมเนียมศาลด้วย

ก่อนหน้านี้ เขาเพิ่งถูกกล่าวหาในคดีหมิ่นประมาทอีกคดีใหม่โดยบริษัทธรรมชาติ จำกัด โดยทั้งที่คดีกับบริษัทเนเซอร์ล ฟรุต ยังอยู่ระหว่างการอุทธรณ์ นายฮอลล์เดินทางออกจากประเทศไทยเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2559 โดยอ้างว่าเขาไม่สามารถทนทานการคุกคามโดยใช้กระบวนการทางศาลได้

ข้อกล่าวหาใหม่ของนายฮอลล์เกี่ยวข้องกับการทำงานช่วยเหลือแรงงานข้ามชาติ 14 ราย ที่รายงานเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์แรงงานจากสภาพการทำงานที่ฟาร์มเลี้ยงไก่ธรรมชาติ แรงงานข้ามชาติยื่นคำร้องอุทธรณ์ขอความเป็นธรรมในในคดีดังกล่าวซึ่งยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา บริษัทกลับดำเนินการแจ้งข้อกล่าวหาหมิ่นประมาททางอาญากับแรงงานข้ามชาติทั้ง 14 ราย รวมทั้งขอให้การอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงานด้วย

“เราขอแสดงความกังวลอย่างจริงจังกับผลกระทบจากการใช้กฎหมายหมิ่นประมาทที่เป็นไปได้ว่าจะเกิดขึ้นกับนักปกป้องสิทธิมนุษยชนผู้ซึ่งพยายามเปิดเผยและบันทึกการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นในประเทศไทยและในต่างประเทศ”
คณะผู้เชี่ยวชาญกล่าว

“ธุรกิจวิสาหกิจ มีหน้าที่หลีกเลี่ยงการเป็นตัวการ หรือมีส่วนร่วมในการก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายในมิติด้านสิทธิมนุษยชน ดังนั้นจึงเป็นแนวโน้มที่น่ากังวลอย่างยิ่งที่ซึ่งพบเห็นบริษัทธุรกิจแจ้งความดำเนินคดีกับนักปกป้องสิทธิมนุษยชนจากการประสานงานในกิจกรรมที่มีความชอบธรรม” คณะผู้เชี่ยวชาญกล่าว

“คดีต่างๆ ที่ดำเนินอยู่กับนายฮอลล์ และกับแรงงานผู้ซึ่งยื่นเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการละเมิดจากสภาพการทำงานอาจยิ่งส่งเสริมให้บริษัทอื่นๆ กล้าฟ้องร้องคดีหมิ่นประมาททางแพ่งและอาญาดังกล่าว ทั้งนี้กับนักปกป้องสิทธิมนุษยชนและแรงงาน

ซึ่งจะสร้างผลกระทบและความเสียหายต่อการทำงานอันสำคัญและมีความชอบธรรมในการยื่นหัตถ์เพื่อสิทธิมนุษยชน”
คณะผู้เชี่ยวชาญกล่าวสรุป

จบ

*คณะผู้เชี่ยวชาญ: **Mr. Michel Forst**, ผู้รายงานพิเศษว่าด้วยสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของนักปกป้องสิทธิมนุษยชน; **Mr. Clement Nyaletsossi Voule**, ผู้รายงานพิเศษว่าด้วยสิทธิเสรีภาพในการชุมนุมอย่างสันติและการสมาคม; **Mr. Felipe Gonzalez Morales**, ผู้รายงานพิเศษว่าด้วยสิทธิมนุษยชนของแรงงานข้ามชาติ; **Mr. Urmila Bhoola**, ผู้รายงานพิเศษว่าด้วยรูปแบบร่วมสมัยของการใช้แรงงานทาส รวมทั้งสาเหตุและผลต่อเนื่อง; **Ms. Maria Grazia Giammarinaro**, ผู้รายงานพิเศษว่าด้วยการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก; **Mr. Dante Pesce**, รองประธานคณะทำงานของสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและบรรษัทข้ามชาติและกิจการธุรกิจอื่นๆ
ผู้รายงานพิเศษและคณะทำงาน เป็นส่วนหนึ่งของ กลไกพิเศษ ของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชน กลไกพิเศษนี้ เป็นหน่วยงานขนาดใหญ่ที่สุดที่ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญอิสระในระบบสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ นอกจากนี้ ยังเป็นชื่อเรียกโดยทั่วไปของกลไกของคณะมนตรีฯ

ในการแสวงหาข้อเท็จจริงและการติดตามสถานการณ์สิทธิมนุษยชนซึ่งทำหน้าที่รายงานสถานการณ์ในประเทศใดประเทศหนึ่ง โดยเฉพาะ หรือทำหน้าที่รายงานสถานการณ์ตามกลุ่มประเด็นจากสถานการณ์ทุกส่วนของโลก
คณะผู้เชี่ยวชาญของกลไกพิเศษเหล่านี้ทำงานบนพื้นฐานอาสาสมัคร กล่าวคือ พวกเขาไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของสหประชาชาติ และมิได้รับเงินเดือนจากการทำงาน พวกเขาเป็นอิสระจากรัฐใดๆ หรือองค์กรใดที่พวกเขาเป็นส่วนหนึ่งในฐานะปัจเจก (ส่วนตัว)

สำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชน สหประชาชาติ หน้าประเทศ –

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม และคำถามโปรดติดต่อ: defenders@ohchr.org

สำหรับ สื่อมวลชน หากมีคำถามที่เกี่ยวข้องกับผู้เชี่ยวชาญพิเศษของสหประชาชาติด้านอื่นๆ โปรดติดต่อ

Jeremy Laurence, UN Human Rights – Media Unit (+41 22 917 9383/ jlaurence@ohchr.org)

ปีนี้เป็นปีครบรอบ 70 ปี ของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ซึ่งได้รับการรับรองโดยสหประชาชาติเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม ปี 2491 ปฏิญญาสากลฯ – แปลไว้กว่า 500 ภาษา – คือรากฐานของหลักการที่ว่า “มนุษย์ทุกคนเกิดมาเสรี และเท่าเทียมกันในด้านศักดิ์ศรีและสิทธิ” ซึ่งยังคงใช้ได้กับทุกคนและทุกๆ วัน ในปีแห่งความภาคภูมิใจแห่งวาระครบ 70 ปี ของเอกสารทรงอิทธิพลอย่างพิเศษฉบับนี้ และเพื่อเป็นการป้องกันการละเลยหลักการสำคัญของมัน เราขอเรียกร้องให้ทุกคน ไม่ว่าจะอยู่แห่งหนใด ยืนหยัดเพื่อสิทธิมนุษยชน: www.standup4humanrights.org